

Enheten för internationella frågor
Magnus Falk, 010-730 96 64
arbetsmiljoverket@av.se

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss – Kompletterande åtgärder till EU:s förordning om inrättande av Europeiska arbetsmyndigheten (ELA)

Sammanfattning

Den 13 mars 2018 presenterade Europeiska kommissionen ett förslag till en förordning om inrättande av en europeisk arbetsmyndighet. Kommissionens syfte med förslaget till inrättandet av en europeisk arbetsmyndighet var att EU:s bestämmelser om gränsöverskridande rörlighet på den inre marknaden ska tillämpas rättvist, enkelt och effektivt. Den nya myndigheten skulle bland annat stödja medlemsstaterna och berörda nationella myndigheter i frågor som rör gränsöverskridande arbetskraftsrörlighet.

Arbetsmiljöverket framförde i en remiss med anledning av detta att en fri rörlighet för arbetstagare och en frihet att tillhandahålla tjänster är viktigt – att arbetstagarna erhåller en säker och trygg arbetsmiljö samt att de har kännedom om gällande regelverk i det land de befinner sig i. Arbetsmiljöverket påpekade även att de utmaningar som kommissionen lyfte fram för ett effektivt samarbete mellan medlemsländerna överensstämmer med de som myndigheten har erfart inom arbetet med *Plattformen mot odeklarerat arbete*. Därutöver instämde Arbetsmiljöverket i behovet av att främja informations- och kunskapsutbyte samt att operativa aktiviteter över gränserna för att kunna övervinna dessa utmaningar var av särskild vikt.

Utifrån de erfarenheter som myndigheten har dragit de senaste åren, och då särskilt i anslutning till medverkan inom ELA:s uppbyggnad av inspektioner samt informationsförmedling, så får det anses att de genom den nya europeiska myndigheten ökade möjligheterna till närmare samarbete och samverkan mellan EU:s medlemsländer är mycket positivt.

Arbetsmiljöverket har givits tillfälle att yttra sig om remissen gällande kompletterande åtgärder till EU:s förordning om inrättande av Europeiska arbetsmyndigheten (ELA). Genom förslaget ges Arbetsmiljöverket behörighet att vidta åtgärder enligt artiklarna 8 och 9 om samordnande och gemensamma inspektioner och att myndigheten ska fullgöra skyldigheter som följer av

artiklarna. Myndigheten instämmer i stort med promemorians slutsatser gällande de behov som finns av klargöranden och nedan följer våra synpunkter och ställningstaganden.

Arbetsmiljöverkets synpunkter och ställningstaganden

De i promemorian förtydliganden av vad ELA:s förordning innebär, samt kompletterande åtgärder för svenskt vidkommande visar på Arbetsmiljöverkets centrala roll. Utifrån det redan tidigare utpekade ansvaret att representera Sverige inom arbetet i Plattformen mot Odeklarerat arbete, samt i den inom ELA upprättade arbetsgruppen om inspektioner, så innehar Arbetsmiljöverket mycket goda erfarenheter. Promemorian redogör för att Arbetsmiljöverket inom sina allmänna bemyndiganden samt i sin roll som förbindelsekontor och behörig myndighet enligt lagen om utstationering av arbetstagare, bör få vidta de åtgärder och ingå de överenskommelser som följer av artiklarna 8 och 9 om samordnade och gemensamma inspektioner i ELA-förordningen. Myndigheten instämmer i behovet av kompletterande bestämmelser till artiklarna 8 och 9 i ELA-förordningen för att ge Arbetsmiljöverket behörighet att sluta inspektionsöverenskommelser med andra länder. De skyldigheter som följer av ELA förordningen är rimliga sett till att Sverige följer den så kallade lojalitetsprincipen enligt artikel 4.3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget).

I avsnitt 11.1 samt 11.2 gällande *Samarbetet för att bekämpa odeklarerat arbete* framförs behovet av att en myndighet innehar en samordnande roll gentemot andra förvaltningsmyndigheter. Promemorian menar att Arbetsmiljöverket skulle kunna inneha denna roll baserat på de stora beröringsytorna med ELA:s roll och uppgifter, samt funktionen som förbindelsekontor samt som behörig myndighet inom området för utstationering av arbetstagare.

Arbetsmiljöverket instämmer i vikten av att Sverige även framöver har en sammanhållande funktion i frågor om att bekämpa odeklarerat arbete. Den samordnande rollen innehar en nära relation till representationen i forumet mot odeklarerat arbete, och utifrån myndighetens verksamhetsansvar och redan etablerade representation så utgör Arbetsmiljöverket ett naturligt val. Det nya regeringsuppdraget om fortsatt myndighetssamverkan för att motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet anger även det myndigheten som samordnare mellan de medverkande myndigheterna.

Myndigheten instämmer i att den huvudsakliga uppgiften bör vara att bevaka och samråda om övergripande frågor som rör ELA-förordningen och ELA samt den under innevarande år införlivade Plattformen mot odeklarerat arbete, men även att det berör enskilda ärenden av mer operativ karaktär. Inom ramen för denna samordning bör det rimligtvis åligga myndigheten att informera, ta fram

underlag för prioriteringar, fördela uppgifter mellan myndigheter i det att samverka med andra länder kräver det samt fungera som kontaktpunkt för den utsedda nationella kontaktpersonen placerad på ELA. Involverandet av arbetsmarknadens parter i denna nationella samordning får anses vara av stor vikt.

Det framförs i promemorian att påverkan på berörda myndigheter är svår att uppskatta i nuläget då ELA alltjämt befinner sig i en uppbyggnadsfas, särskilt då gällande behov av utökat anslag. Slutsatsen är att det bör rymmas inom befintligt myndighetsanslag. Arbetsmiljöverket instämmer i detta, men vill framhålla vikten av att detta ställningstagande ska kunna omprövas i takt med att kontakter med ELA samt andra medlemsländer ökar, samt att erfarenheter kan dras av detta.

För att stärka det gränsöverskridande samarbetet – samt det som görs nationellt – krävs att den nya europeiska arbetsmyndigheten verkligen kan förenkla åtkomsten till information om regelverk samt insamlande och spridande av kunskap och goda exempel (genom gemensamma informationskampanjer exempelvis). Dessutom bör den fortsätta det påbörjade arbetet med att dra nytta av allt det goda arbete som har gjorts och görs inom olika forum. I detta arbete har Arbetsmiljöverket medverkat mycket aktivt, särskilt utifrån föresatsen att motverka parallella strukturer och dubbelarbete sett till det som redan utförs mellan medlemsländer.

Slutligen anser myndigheten att de kompletteringar som framförs i promemorian säkerställer respekten till den nationella kompetensen och mandat samt de nationella myndigheternas och arbetsmarknadsparternas roll. Detta särskilt utifrån hur förordningen definierar mandatet för ELA:s egen personal eller andra länders personal i det att de deltar i inspektioner i Sverige.

De som deltagit

Yttrandet har avgetts av generaldirektören Erna Zelmin-Ekenhem. Ställföreträdande generaldirektör Håkan Olsson har deltagit och föredragande har varit enhetschef Magnus Falk, Enheten för EU och internationella frågor.

Erna Zelmin-Ekenhem

Magnus Falk